



REGALOS del present número:

Tercer folletí de la comedia en un acte

CARTAS QUE NO LLIGAN

(PERE REIG Y FIOI).

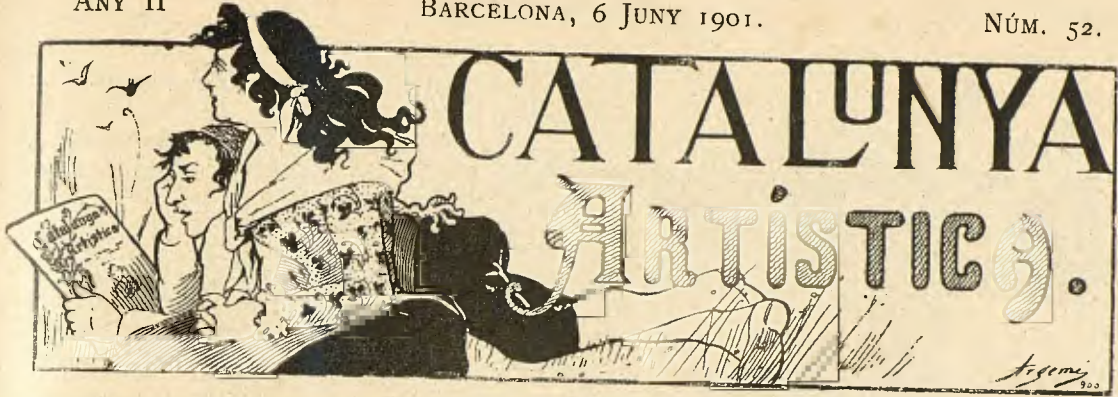
Primer de la novela premiada en nostre Certamen literari musical

EL PAS DE LA MORT

(RAFEL NOGUERAS OLLER).

Núm. 52.

15 céntims.



REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Raurich, 20, principal.

NÚMERO CORRENT. 15 CÉNTIMS.
 » ATRASSAT. 20 »

Director: J. Nyné Rabell.

Administrador: Bartomeu Lloró.

NOTA DE CORPUS



ESCOLANETS (dibuix de I. Creus).



Ja estém salvats!

Fem voleyar las campanas en signe de joia; que'ls temples s'omplin ab el fum del incens y fassin retronjir llurs voltas els cants dels fidels, remerciant l'Altíssim, per haver permés, en sa enlayrada sabiduria, que un raig de la eterna llum iluminés alguns cervells privilegiats. ¡Hossanna! ¡Hossanna!

Dispensin l'anterior enganxim de paraulas unidas y pretenciosas, que si bé no diuhen res, tampoch demostran gayre gust; però en cambi son la sincera expressió d'un ver entussiasme á la madrilenya.

Donchs si, senyors; ja estém salvats. D'avuy endevant ni veurém més camps erms, ni més fábricas paradas, ni'l Govern tindrà que vendre las fincas que no donan per pagar la contribucio, ni's trobará per remey un pobre que capti: aixó serà Xauxa, Eldorado, el Paradis terrenal.

El medi pera lograr aquesta benhauransa no pot ésser més senzill: sembla mentida que ningú de nosaltres hi hagués atinat. Y es que'ls catalans no sabém enlayrarnos á las regions en que plana'l geni, com la gent de part d'allá del Ebro. Qué hi farém. Cadascú es com Deu l'ha fet: els uns miran sempre á terra per posar els peus plans, y'ls altres, ab l'afany de mirar cap als núvols, logran sols veure las estrellas, al ensopegar y anarsen de bigotis.

Y tornanthi, ¿saben quin es el remey qu'ha de gorir tots els nostres mals, com per art d'encantament, qu'ha de trasmutar la nostra debilitat en fortaleza? Una escuadra.

Ara no's pensin una escuadra de las que fan servir els fusters, no: se tracta d'una escuadra de barcos, ab canons de debó, etc., etc., com aquella que teniam á Cuba. Velshiaquí lo que'ns fa més falta que'l nostre pa de cada dia, segons van acordar una colla de caps grossos reunits en Congrés Naval á Madrid.

Alégrintse, donchs, que aviat serém felissos; tindrém una escuadra...

Es á dir una, ja veurán. De primer entuvi havian decidit qu'ab una pe'l nostre *poderio* en el Mediterrani y *el testamento de Isabel la Católica*, etc., ja'n teniam prou. Però va aixecarse un inspirat y va dir:—Y ara! cóm s'entén una? No senyors; dugas. Una per l'Atlántich y un'altra pe'l Mediterrani.—Fou tal l'entussiasme produhit per aquestas paraulas, que molts dels concurrents varen desmayarse corpresos devant la grandiositat de la idea y tothóm va adherirshi en mitj de las més xardorosas manifestacions de patriotisme. No més hi va faltar un espatech de marxa de Cádiz per ésser la cosa complerta.

Contín; si una sola escuadra havia de donarnos la felicitat, qué passarà tenintne dugas. Res: la *gloria!* com diuhen ells.

Bé, però d'ahónt sortirán els cuartos?— pensarán vostés.—No se'n preocupin: tampoch van trencarshi'l cap els que van acordar ferla: la cuestió es tenir dugas escuadras, encara que sols siguin dibuixadas y sota vidre.

Y ara, vegin lo que son els mal patriotas y com se fican per tot ab intenció d'esbullar las solucions més salvadoras. Un senyor, quin nom no vull dir perque no m'agrada bescantar á ningú, malgrat qu'ho mereixi per las sevas malifetas, va demanar en la primera sessió que's llegis la comunicació de la «Económica» de Barcelona lo mateix que s'havian llegit las altras.

Desgraciat! ¿Saben que diu la esmentada comunicació? Que «no podém tenir marina de guerra fins y cuant hagin millorat molt l'Agricultura, la Industria, el Comers, la Ensenyansa, la Marina mercant, l'Administració, la Justicia, etc., etc.» Un teixit de disbarats que sols demostran la mala intenció dels qu'ho soscriuhen.

Sort qu'allá dalt ja us coneixen y us tenen per lo que sou, uns *mercachifles*, *catalanotes*, *separatistas!* Per aixó ningú'n feu cas y seguiren, sens dubte ni defalliment, la via que'ls hi assenyalava, el més pur y enlayrat patriotisme.

¿Qué n'han de fer de que á Catalunya sigui us y costúm comensar la casa pe'ls fonaments, si ells, ab la vista ficsa en enlayrat ideal, volen comensarla per la teulada? Llibertat per tothóm: y'l que caygui y quedi nafrat, que's pagui'ls captaplasmas.

La llástima es que cuan han pres mal ens passan á nosaltres el compte de l'apotecari.

JOSEPH PIULA.



NOTA DE PRIMAVERA. — EN LAS CARRERAS DE CABALLS.

Assamblea catalanista de Tarrassa. (1)

La població de Tarrassa, presentava'l diumenge y dilluns de la passada Pascua un efecte immens, ab l'afluencia de gent que aná a presenciar l'acte de trascendencia dintre la santa causa catalana. Uns 500 delegats de poblacions catalanas assistiren a las deliberacions de las bases que foren aprobadas per unanimitat sens que hi hagués cap nota discordant que desdis del bon nom de la idea.

El teatro presentava un cop de vista sorprenent, engalanat ab banderas y escuts de nostra patria, destacantse en el fons del escenari una estatua grandiosa representant Catalunya, en quina hi descansava la nostra senyera gloriosa.

Formaren la ponencia'ls senyors Manel Folguera, Marti Juliá, Gibert, Roca, Guimerá, Oriol Marti y Antoni Sunyol. Constituhint la mesa'ls senyors: Folguera, Archs, Botet y Sisó, Gibert, Marsans y Vallés.

Al presentar las credencials els delegats de Paris, Manila, Cuba, Alger y ademés el director de *La Renaixensa*, esclatá una salva d'aplausos ben afectuosa.

Parlaren el primer dia'ls senyors Marti Juliá, Guimerá, Manel Folguera, Joseph Maria Roca y Oriol Marti, defensant cada una de las bases, per las que's presentaren varias esmenas que's solventaren en molt bona harmonia.

Els discursos d'aquestos senyors foren brillants y escoltats ab relligiós silenci. Eran tots referents a eleccions.

Al dia següent, s'aprobá la proposta de bases y esmenas del anterior dia, passantse al tema dels concerts econòmichs, pe'ls que parlá don Joaquim Botet y Sisó en termes hermosos y falaguers que copsaren els oyents ab bons aplausos. També's presentaren esmenas que's solventaren pacíficament y per aclamació. Y aixis acabá l'Assamblea memorable de la que s'en guardarán grats recorts. Don Manel Folguera, presi-

(1) Retirat del número passat per excés de material.

dent de la Unió Catalanista, clogué l'acte ab un discurs que impresioná als oyents y posá á bon terme algunas cosas que segons per qui no hi estavan.

A las dotze's celebrá'l grandió's banquet en el que hi assistiren 1.000 comensals, regnant gran expansió y brindant un representant de cada una de las provincias catalanas, y quedant ben sagellat ab la pura germanor el catalanisme radical, que anirá fent sa via ple de esperansa en la tasca gloriosa de renaixensa.

Corpus.

Al esclat benehit de nova vida
ha somrigut alegre la ciutat...
¡quin moviment, quin goig, quí'na gaubansa
vessa per totes parts!...

Passém entre la gent apilotada,
passémhi festejant, reyna del cor,
entre'l contrast d'hermosas serpentinas
y un raig vermell de sol.

Passemhi, vida meva... sí, passemhi,
atrevessem las plassas y els carrers
ruxats per una pluja ben espessa
de flors y paperets...

Tu, vestida de blanch, semblas un ángel
vetllant las fadas en las nits de Juny,
y els clavells que en ton pit de verge ostentas
t'omplenan de perfums...

Per entre'ls teus cabells de seda rossa,
¡quin goig la colorayna dels papers
que cauhen dels balcons, sols per estarse
ben avoreta teu!...

La groguenca ginesta, hermosa meva,
á grapatets s'adorm sobre'l teu pit,
perque, com als clavells, la balencejis
ab ton sí'au respir...

Y jo, ben acostat voreta teva,
guaytant fit els teus ulls,
la tradició de Corpus bencheixo,
l'hermosa tradició del mes de Juny.

Passém entre la gent apilotada
parlant de nostras cosas... amor meu,
sempre ruxats per una pluja espessa
de flors y paperets...

J. M.^a CASTELLET PONT.

Corpus.

¡Corpus! Com se coneix que ha arriuat aques-
ta gentil diada! Ha arriuat tota plena dels per-
fums de Maig, tota plena dels colors de la pri-
mavera y dels esclats seriosos d'una festa de
promesas.

Las vessans de las montanyas s'han enjoyat
ab els matolls de ginesta que vessan de lliroya,
la flor encatifadora dels carrers per hont hi ha
de passar el Rey de tot el món, el Criador de
totas las maravellas y'l prometedor d'una felicitat
eterna.

Tot el sant jorn collas d'escotoridas donzellas
trescan afanyosas á curullar de flors els ciste-
llons que portan al bras, y cantant y follejant,
plenas de la joia d'un amor esperansador, fris-
san la tarde que's presenta hermosa.

*
*
*

¡Jorn del Corpus! que me'n dus de recorts
de la meva llunyana infantesa! que me'n fas
brollar de llágrimas, sobretot al véurer desfilar
devant meu la processó solemniosa de la ciutat,
que no'm plau de bon tros com la del meu po-
ble montsenyench.

La Custodia embolcallada ab el fum del in-
cens flayrós, passa més solemnial, més plena
de magnitud, pro no tan harmoniosa. Els ton-
surats avansan més plens de reculliment sota
las voltas de fullatje que no pas entre carrers
aristocrátichs que llensan á dojo la riquesa y'l
boato.

¡Benehit jorn del Corpus! que domini eterna-
ment ton imperi; que'l Cos sagratíssim del Re-
demptor se mostri públicament pera eternir
els cors de bronze, y que s'espargixin per tot el
món els raigs lluminosos guiadors de la Custo-
dia; Sol bellíssim que cap nuvolada pot eclip-
sar.

ANTÓN BUSQUETS Y PUNSET.

*
*
*

Eixa flayre groguenca dels ginestars
quín dols encis penetra dins de las llars!
Dins de las llars paternas plenas de dol
dels infants morts evoca l'alegre estol.
Per las vessants altivas dels monts llunyans
covreix la soca austera dels pins gegants
del encant infantivol més falaguer.
Y del encens de boyras del trist Janer
fa oblidar las imatges sota'l cel blau
teixint per camps y brancas el vol sí'au.

De las montanyas llunyas baixan rihent
las rossas ginestayres d'ayrós cayent;
resplandint alegroyas pe'ls alzinars
talment semblan las fillas dels ginestars...
De la cistella plena la flor s'esmuny
brillant com un'espurna del sol de Juny;
cada flor esmunyida sembla un sospir
qu'en el pit de las verges torna á florir.
Las bellas ginestayres passan cantant
las cansons qu'han apresas ginestejant.

De las vessants altivas del horitzó
fins á la vila portan son preuhat dó;
las flors anyoradoras del lloch deixat
s'escampan dolorosas per la ciutat,
y la visió esfumada dels llochs riallers
floreix en la penombra dels llarchs carrers.

¡Oh flor embaumadora dels ginestars
que tant consol devallas fins nostras llars...
Voldria tindret tota dintre del cor
pera fruhir per sempre de ta dolsor!

XAVIER VIURA.

Primavera, 1901.



Corpus.

Aquesta festa era l'arribada del estiu. Las professons de l'Octava senyalavan l'alegria del temps cremós. Murallas enfora, reya la plana ab sos blats colltorts, ab sos jardins de rosellas, y dintre ciutat, ja s'hi sentia l'escalforeta del ayre de Juny y'l sol baixava á dar llum á sos travessals ombrivols y recullits.

L'Octava del Corpus era un frisament de vida. Els carruatges, que venian dels pobles de las aforas, entravan ab molta gent forastera. Las autoritats se desvetllavan pera dar á la festa tota la brillantor que li pertocava, y'ls gremis y altras entitats granadas, se reunian sovint, prenent numerosos acorts pe'l millor lluhiment d'aquellas diadas.

Barcelona d'ahir, guardava una fe ardent qu'explica la solemnitat de sos actes religiosos. Las professons, eran la nota hermosa de gayrebé totas las setmanas de l'any; la nota mistica, que feya omplir els carrers de gent ab l'alegria'l cor, sortia de sas casas á la primera senyal de las remorosas campanas de las iglesias y convents de la ciutat.

Bona mostra d'aquellas manifestacions religiosas, l'oferian entre altras, las professons anyals que organisavan els agricultors en obsequi á *Sant Isidro (Llaurador)*, la severa y popular de *Santa Eulalia (Patrona dels barcelonins)*, las conegudas pe'l nom de *Professons dels enamorats (de Setmana Santa)*, las flayrosas del *Maig florit* y fins las rogativas celebradas ara en ofrena á *Sant Roch*, per'implorar d'aquest sant sa protecció contra una peste propera; ara pera aconseguir del cel, ab l'intercessió de Santa Madrona, el benefici desitjat de las plujas regaladas.

La del Corpus estava al cap de totas En la professó general d'aquell dia, s'hi reflectava l'esperit d'un poble tradicional, s'hi veyia la flor de Barcelona. Las autoritats presidintla, las banderas gremials senyalant germanó y treball, societats de nom en aquell temps, com *La Filarmónica* y'l *Colegi d'Escribans*, alternant ab Congregacions lluhidas, músicas y pendons engarnaldats de flor de l'iri, ab un poétich acompanyament de nenas, de corona de rosas de neu y'l vestit immaculat de las verges d'ulls serens y ánima blanca.

En el sigle XII s'istilava'l següent cerimonial: Formavan part de las professons *tropas* de comedians, que, representant personatjes de la *Biblia*, feyan la delicia del poble llegint misticas composicions (*Autos sacramentals*), escritas expressament pe'ls millors trovadors de la terra.

D'aqueixa costúm, va quedar l'afició en vestir á la menudalla de sants, qu'arribá á ésser una de las notas pintorescas de las professons de Barcelona d'ahir.

En una del Corpus del any 1852, hi van anarhi noranta d'aquellas figuretas, com deya un diari de la época:—«*Grotescamente ataviadas, santas con cadenas de oro y plata, virgenes con lirios más altos que sus talles, chupando caramelos, enseñando sus piernecitas de color de rábano y haciendo saltitos, al compás de piezas tan cono-cidamente profanas como el JALEO DE JEREZ, LA COQUETILLA y otras... etc.*»

Per una rahó ben germana de la exposada, s'explica la presencia dels *nanos y gegants*. Aqueixa mena de personatjes en época molt llunyana ja eran un dels atractius de las professons del Corpus, alternant ab áligas d'alas enormes y bechs esglayadors, tigres d'ulls verts y pell clapada, lleons d'aspecte terrible, dragons de gola vermella y escata verda y altras més representacions de bestias monstruosas, quina costúm, ab tot y haver sigut privada per Carlos III, encara s'istila en algún poble foral de Catalunya.

En el Corpus del any 1860, Barcelona va donarse'l luxó de presentar en sas professons sis parellas de gegants: els de la ciutat; l'hereu y la pubilla, ell, ab traje de societat, y ella ab un vestit rosa y una corona de flors blancas; els de l'iglesia del Pi, de persas; els de Santa Maria del Mar, els vells de turchs y'l matrimoni jove de pagesos, además dels de Sant Jaume y altras parroquias de nom y riquesa en aquell temps.

L'introducció dels paperets de colors, segons el *Diario de Barcelona*, data del any 1850, quina publicació donava á conèixer aquella novetat ab las següents paraulas:—«*Ayer hemos fijado la atención sobre otra moda introducida en el presente año y que consiste en substituir la retama que los niños arrojaban sobre los gigantes y con las cuales se siembra de aquella flor toda la carrera, por el papel recortado en pequeños pedacitos. En buena hora que no se circunscribe á la retama, las flores que arrojan á los gigantes, pero creemos que las hojas de rosa, clavel y de amapola, podrian alternar muy dignamente con aquella, sin que se tuviese que recurrir á una cosa de tan pobre efecto y tan inodora como los papeliticos de colores...*»

També's desprén de documents acreditats d'aquella época, que hi havia molta afició en tirar flors al talam, sofrint sos portadors no pocas molestias ab el pes que hi deixava la cascata de florissalla qu'hi batia.

En un bando del any 1850, s'hi llegeix:—«*Se prohíbe echar flores de toda clase al palio y tabernáculo.*»

Ab aquesta disposició va aconseguir-se, si no apagar del tot aquella costúm, reduhir la desfeta de clavells y lliris á un suau y flayrós desmay de ginesta esgrunada.

Si per la gent d'edat madura, el Corpus era una diada purament religiosa, si consagraven á la solemnitat de la festa tot el fervor de sas creencias tradicionals del acte, no feya'l mateix el jove enamoradís de Barcelona d'ahir, que veyá en la festa de la ginesta un dia espléndit, un dia rialler, que Natura brindava al amor, en un mes agradivol, com el Juny granat, el Juny de las nits curtas y verbenas lluminosas y desitjadas.

Era tanta la gatzara que la jovenalla portava als flayrosos carrers del curs, que las Autoritats, desitjant donar á la diada una severitat tan gran com dificultosa de lograrla, dictaren las disposicions que segueixen, trobadas en un bando del any 1860, firmat per l'Alcalde Corredidor Miquel Biada:

«Se prohíbe recorrer dichas calles varias personas cogidas del brazo formando grupos que

produzcan confusión ó remolinos de gente; que separadamente ó formando parte de aquellos u otros grupos se allere la tranquilidad con gritos, reempujones, riñas, desmanes ó golpes sobre los sombreros, incomodarse con los codos, arrojarse puñados de confites, arena, etc.

Nadie podrá fumar ni tener puesto el sombrero ó gorro desde que se avisten los gigantes hasta terminada la procesión...»

Notas com aquestas avuy serian ridiculas y de pobre efecte. Barcelona ombrivola y recullida d'aquell temps, es ara una capital assolejada que s'aixampla, extenentse per las montanyas despobladas en el sigle passat. La vida moderna hi ha trobat bon recés. Y si el Corpus y altrás festas místicas, encara son diadas senyaladíssimas, no tenen de bon tros la gñandiositat y brillantor d'aquella época, vinguent á ésser lo d'avuy un reflecte desmayat de lo qu'erán ahir.

LEOPOLD NEGRE.

Juny de 1901.

La Ginestayre.

Rossa n'es la ginestayre
que ve Collcerola avall,
rossa n'es com la ginesta
que sos dits van esfullant.

Ne te les cistellas rases
y á curull lo devantal
y encara, axona que axona
les branquetes va esflorant;
talment que roba, diriau,
la rossor als ginestars
per portarla á Barcelona
lo dia de Corpus Sant.

Allí te la mare cega
que avuy plorava de fam:
—No ploreu, la meva mare,
li deya ella sospirant;
jo vaig á cullir ginesta,
compradors no'n faltarán.—

Cuan arriba á Barcelona
la ginestayre es un maig;
lo rastre de flors que deixa
una estela d'or apar.

Ne du la falda que'n vessa
y un cistell á cada bras,
groga n'es com unas dobles;
jno li'n farà guanyar cap!
la pobreta de sa mare
montanyes d'or s'ha format:
ja se'n va ab la seva filla,

«¡Flor de ginesta!» á cridar.

La ginestayre bé agrada,
les floretas altre tant,
que les flors tenen un dia,
la ginestayre quinz'anys.

L'un les demana axonadas
l'altre lligades á rams;
qui para la barretina
qui exten un mocador blanch.
Mentres ven flor de ginesta
la professó va arribant,
torrent de llum entre ribes
de domassos verts y blaus:
al só de la cornemusa,
ve l'exercit dels gegants
ab les seves geganteses
diu que son deu aquest any
tots ells van armats de porra,
totes elles de ventalls

Al Bou segueix la Mulassa,
fentli recorts de Nadal;
les timbales timbalejan
rugeix lo Lleó daurat
prop de l'Aliga, que aixampla
ses ales, com per volar
ab eixos monstres que fugen
del gran Deu dels cristians.

Segueixen creus y banderes
y frares negres y blanchs,

y escolanías que entonan
lo Sacris angelical.

La cega resa que resa,
sa filla no resa tant,
espargint la flor sobrant
carré amunt y carré avall.

Cuan arriba la custodia,
ella aboca el devental;
sa mare, del cor aboca
la flor de sos prechs y salms.

Del vericle que flameja
devalla á sos ulls un raig
que com poncelles, se badan
al bes del dia que naix;
y veu l'Hostia del Altíssim,
per sempre sia alabat,
entre ciris á fileres
y corona de brillants,
estelada de la gloria
que l'acompanya aci baix.

Sol hont les ánimes pures
se venen á assoleyar,
amor dels Angels y els hòmens
¡Oh Jesús sacramentat,
lo que aquells dos cors vos diuen
mirantvos y sospirant,
digaheu á aquells que no hi veuen
perque no us volen mirar.

JACINTO VERDAGUER, PIRE.



CORPUS - ALEGORIA, per V. Serra.

El Corpus de 1640

Els excessos y horrors comesos pe'l Govern de Felip IV havian exasperat als catalans, y l'esperit de venjansa repercutia per tots els recons de Catalunya; el poble cansat de la opresió que sofria, sols desitjava una ocasió pera donar el crit de guerra.

Era'l 7 de juny en quin any s'esqueya la dia de *Corpus Christi*, y havian entrat á Barcelona gran nombre de segadors ab una idea fixa; per tot se veyan lluhir las tallantas fullas de las fals...

Y á mitj demati comensá á portar el vent per la ciutat una remor guerrera que semblava sortis de la Plassa de Sant Francesch, ahont hi havia'l Palau del Virrey. Un segador havia sigut ferit per un criat del agutzil Montredón y'l poble armat s'alsá al crit de «Visca la terra y muyren els traydors!»

En un moment havia pres la ciutat l'aspecte d'un camp de batalla; la confosa remor dels crits y las armas vagava per tot; la gent corria pe'ls carrers desordenadament, y'ls castellans, fugint del furor popular s'amagavan als llochs més oblidats; altres menys afortunats que aquells, queyan acribillats pe'ls trets y punyaladas d'una multitud que l'amor patri feya cega. Cada casa representava un espectacle; las portas cruxian als cops repetits, las casas cremavan y'ls tirs sonavan per tots indrets. Tot se veyia roig; la sanch regava'ls carrers: las casas, per l'interior dels temples, tot, fins aquell sol bullent que presenciava la lluyta, semblava tacat ab la sanch del poble.

El Comte de Santa Coloma, comprenent son perill al sentir els clamors dels que demanavan sa vida, desde son Palau ahont s'havia tancat, voltat de son fill, de sos servidors y d'alguns cavallers catalans y castellans, demanava'l paré de qué faria, éssent de tots la opinió que s'anés á refugiar á la Dressana. Ho feu aixis per ultim, mes aquell temps que passá indecis fou sa perdició, puig al arribar allí, ja'l poble feya retirar á tirs una galera que s'apropava pera salvarlo. El virrey estava completament sitiá á la Dressana, y era precis un esforç supré, posar á joch la darrera esperança de fugir de la rabia d'aquella gent, que tenia set de venjansa. La multitud creixia y'ls tirs xiulavan prop del Comte. Ja no hi havia resistència possible, y arribat l'ultim tránzit, fou oberta una portella dels murs de la Dressana, que donava prop de l'aygua, y tots fugiren per allí confosament. El Virrey fou el darrer de sortir acompanyat d'un sol servidor y prés d'una suor freda y d'una angoixa terrible sols pogué arribar á la sorra de la platja, ahont caygué rendit, covert d'un mortal desmay, y allí fou trobat pe'ls que rabiosament el buscavan, essent mort á punyaladas y deixantlo després abandonat demunt la xardosa sorra d'aquell calorós dia de juny.

El poble cridava; las portas cruxian als cops

repetits; las casas cremavan; els tirs sonavan per tots indrets y'ls carrers eran coverts de sanch y de cadávres....

PERE PRAT JABAL-LÍ.



Impressió.

I

Riuhem els cels, riuhem las planas,
riu l'univers...

Una flayre desmayada
de ginesta desfullada
omplena l'ayre blau
d'olor suau,
d'olor de Corpus...

El poble blanch, al lluny retalla'l cel
tranquilament...

Las aurenetas hi volen
ab un batre d'alas doles
y xisclant ab alegría...

Es un dia ben hermós
aquet dia!...

II

Els carrers callats
s'omplenen de joia;
els carrers callats
son tots animats,
tots encatifats
de rosas...

La professó hi avansa devotament,
la professó'ls omplena de gom á gom
de flayres estiuhencas y de cansons...

La professó lluminosa
fa vibrá'l poble adormit
y's vá extenent per las planas
com las oracions primeras
de l'estiu...

Oh, l'esperansa,
com floreix á dintre'ls cors! .
Oh, l'esperansa
de temps millors!...

III

En el cel blau hi apunta divinament
l'estel primer.,
En l'Iglesia negrosa hi ha fet entrada
l'última santa...

Ay, la nit olorosa, que será dolsa,
que será dolsa...

Ay, la nit olorosa, com va fent via...

com ha fet via...

ANGEL MONTANYA.



L'ESTAMENT DE N'AMELIA.

Cançó Popular Catalana.

Poc à poc

N'Amelia'stá ma-lal - ta la fi-lla
 del bon Rey - - comtes la van a
 veu - rer comtes y no-ble gent. -
 - i Ay quel meu cor se'm rui - a
 com un pom de cla - vells - -



NOTAS ARTISTICAS

El primer concert organitzat per la societat coral «Euterpe» va ésser una solemnitat musical. Pocas vegades el teatro del Tivoli ha presentat la brillantor del dematí del dilluns de Pasqua. Al senyor Rafart li ha capigut la gloria d'animar semblants festes artístiques, donant a las escullidas composicions del programa el relleu que mereixían y que sols saben comunicarlhi els que senten la música ab tota la grandesa y espiritualitat d'aqueix art del cel.

Enumerar una per una las bellas que notarem en las obras executadas, seria feyna llarga; sols dirém que foren repetidas *L'invitation á la valse* (de Weber) pera orquesta; *Flors de Maig* (de Clavé); *La Cassa*, estreno (de Gounod), pera orquesta y coro, y las *Cansons del Mas y Flors de la Vall*, cantadas pe'l coro de nens y nenas de dita Societat.

Aquesta última tingué una execució admirable. Las veus sortidas d'aquells caparronets alegres y aixerits més semblavan refiladas fresquívolas d'un vol d'aucells que enamorats de las flors d'oblit etern trenessin un hymne a' amor a la vida ensopada d'aquellas floretas perdudas en els curriols y margenadas de la terra indiferenta.

La *Marxa triomfal* del senyor Rafart vingué a ser una demostració del vol de sa imaginació potent, arrencant seguits picaments de mans del públich que fervorós l'escoltava.

Per'acabar, repetím la felicitació que donarem al senyor Rafart el dia de son debut, y que'ns dongui l'anomenada Societat coral ben aviat un altre concert tant espléndit com el primer d'aquesta temporada.

La festa musical celebrada en «Los Montanyenchs» revestí molta importancia. En ella'l mestre Guiteras dorá a conéixer una tanda de sardanas originals, executadas a oboe pe'l senyors Sol y Carles y acompanyadas al piano pe'l mentat mestre.

No cal dir si foren aplaudidas, com ho foren també dugas cansons del propi senyor Guiteras cantadas pe'l senyor Souteyran ab bona veu y sentiment.

Ens mancava dir que *L'Aplech de Farnés*, sardana llorejada en nostre Certamen, sigué objecte d'una ovació.

L'Aureli Campmany tancá la festa ab paraulas encoratjadoras sobre nostre ball característich y recomaná a las noyas l'estimessin per sobre'ls altres que'ns ha dut l'estrangerisme.



BARCELONA

ROMEA.

A benefici dels professors del quintet d'aquest teatro, dienvendres passat va celebrarlhi una funció composta de las obretas *Goig sense alegría*, *Cinch minuts fora del món*, *Las olivas* y *Qui.. compra maduixas!*; intermedi de concert en el que'l conegut bariton senyor Puiggener va cantar la hermosa cansó catalana *La barratina*, que obtingué el primer accésit de la part musical en nostre primer Certamen; tant el seu autor senyor Sancho Marraco, que acompanyá al piano, com el distingit bariton senyor Puiggener, escoltaren forts picaments de mans de la triada concurrència.

* * Una funció especial hi doná diumenge a la tarde la companyia de l'Enrich Borrás, posant en escena la darrera obra d'en Torrendell, *Els encarrilats*, que va conquistar l'atenció y l'entusiasme del auditori com cuan fa poch s'estrená en el teatro de Novedats.

* * A la nit la llorejada Societat coral «Lira Vendrellense» hi actua, agradant moltíssim el seu programa. El teatro estava ple y tan nombrosa concurrència no escatimá els aplausos a la simpática Societat que vingué a ostentar las sevas aficions en bé del art de la terra. Rebi nostra coral enhorabona.

TÍVOLI

Els darrers estrenos han sigut *Nit d'albaes* y *La Sonámbula*. La primera produccioneta, ab música del mestre Giner, conté alguns passatjes interessants y en el desenrotllo hi sobressurten uns cuants tipos ben ensopegats. La música es ben agradable, vejen'shi la má del autor de tantas partituras més elevadas.

La Sonámbula es un passa-temps escrit sens altra pretenció que la de distréuer una bella estona al públich conreuhador d'aquest género, que, desgraciadament, no va al teatro més que a passar el temps, dónguintlhi lo que li donguin.

MATARÓ

La companyia dramática del senyor Rivelles va despedirse del públich mataroní per la Pasqua granada ab el magnífich drama de Sardou *Fedora*, en quina interpretació hi va estar ajustada tota la companyia, sobretot el director senyor Rivelles y la senyora Guillém, que hi posaren tota l'ánima.

En el teatro de la «Nova Constancia» s'hi cantá diumenge passat l'ópera *Marina*, que obtingué un desempenyo acabat, rebent molts aplausos el tenor Chaldaró, el bariton Sagristá, el senyors Vila y demés; la obra fou ensajada pe'l jove mestre Sabater.

En el Ateneu, s'hi representá la ópera *La Dolorés*, diri

gida pe'l mestre Pérez Cabrero; se conquistaren molts aplausos las senyoras Coronas y Viada y'ls senyors Brotat, Pocovi, Oliv r, Serazzi y algún altre.—*El Corresponsal.*



En el teatro de la societat «La Alianza», del Poble Nou, s'hi representá diumenge passat el drama d'Echegaray *En el paño de la espada*, estrenantse en l'acte tercer una magnífica decoració de molt bon efecte. En la interpretació de la obra s'hi distingiren cuants hi prengueren part. Acabá la funció ab el saynet d'en Capella, *La planxadora*.

Dijous passat va estrenarse en el teatro «Pabelló Argentí» una sarsueleta de nostre amich el conegut mestre Guiteras, denominada *El pollo Nicanor*, que va agradar molt al públich mereixent tots els números els honors de la repeticó.

Com anunciarem, dissapte passat, en el «Centro Lliberal Monárquich» del seté districte, s'hi efectuá una funció á benefici del conserje, pianista y demás empleats de la casa, cual programa'l formavan tres sarsueletas de las qu'ara están en boga. Las senyoras Fernández y Calle y'ls senyors Furquet, Amores, Ros, Izquierdo y Truncal varen distingirse en la execució, els coros sortiren molt ajustats... però ¡alabat siga Deul la senyora que figurava com á *primera tiple*, á pesar de las sevas pretensions, ens feu l'efecte d'una partiquineta d'Eldorado, que de cop y volta s'enlayrava á la categoria de S. M. la tiple de campanillas... ¡Quína manera de desbarrar! Jo crech que prenía'l pel als aficionats, y si es aixís li aconsellém que se'n abtinga, perque hi há aficionat que li podria donar algunas llissonetas. El públich, per lo que puga ser, ja li va donar la primera, fentli algunas demostracions de desagrado. Per lo tant, ja ho sab la senyora Alexandre, els aficionats del «Centro Lliberal Monárquich» están disposats á enviarli un missatge demanantli que's retiri á la vida privada pera bé del públich y del art. Tot aixó com á primera tiple. Com á corista encara pot fer forrolla.



Nostre folleti literari.

Ab el present número comensém la publicació de la hermosa novela premiada en nostre primer Certamen Literari-Musical,

EL PAS DE LA MORT

original d'en Rafel Nogueras y Oller, ilustrada ab dibuixos d'en Ricard Opisso.

Nombrosa y escullida era la concurrencia qu'escoltà la tanda de cansons de ronda y pandero que doná á conèixer en el «Centre excursionista de Catalunya» en Valeri Serra y Boldú, en la nit del passat divendres.

Es d'aplaudir la delicadesa del recopilador en conservar ab tota frescor aquells esclats populars que's presentan tan originals en la provincia de Lleyda.

L'alcalde senyor Amat ha encarregat al senyor Nicolau, director de la Banda municipal, l'estudi d'un reglament per el cual se pugan aplicar cástichs als músichs per faltas d'asistencia...

Senyor Nicolau, vosté qu'es confrare, vosté que may s'ha posat el casco ni ha empunyat la batuta, vosté que may dirigeix, vosté que tranquilament firma la nómina, vosté que... jo crech que's dona de menos d'aparèixer en públich vestint l'uniforme que com á Director li pertoca, vegi si pot aplicarse'n algún dels articles d'aquell Reglament que li encarregan, perque la justícia, com la caritat ben ordenada, comensa per un mateix.

Pochs crims tan monstruosos se registren en la historia dels més célebres y repugnants, com el que tota una familia aristocrática de Poitiers (Fransa) ha comés en una indefensa noya... ¡Noya 25 anys ennera, cuan va comensarse la comissió del delictre, vella avuy al ésser descobert, cuan la víctima conta 50 anys! ¿Y qui ha comés aquesta monstruositat? ¡Horror! La propia mare y'l propi germá de la infelissa Blanca Monier ab complicitat d'una colla de malas entranyas y tots ab un cinisme tan esglayador que'ls sentiments de Torquemada resultarian honradíssims.

No hi há perdó de Deu ni dels homes pera'ls monstres del secuestre de la pobra Blanca, y si algún defensor troban aqueixas feras será, per més alt que's trobi, un ser tan repulsiu com els mateixos criminals.

¡Els tígres y las hienas á la guillotina!

L'orfeó «Gesoria», de Sant Feliu de Guixols, va cantar ab molt gust y afinació, en l'Associació de Coros de Clavé, algunas de las pessas del seu repertori, tals com *Monta-*

nyas regaladas, *La Primavera, Gratiut, Gallegada y La Marsellesa.*

Nostra enhorabona á la simpática Societat coral.

El jove compositor en Gonzalo Sánchez ha compost unas melodías precedidas d'una bonica sinfonía pera'l monólech *(Bort)*, original de nostre volgut company R. Suriñach Senties.

Fa quatre días se'n va anar el *Pelayo* del nostre port; per ferli de substitut van deixarhi el *Carlos V.* Ara's diu que'l mes entrant se'n anirà el *Carlos V* y retornarà el *Pelayo.* Y aixís seguint, es probable que al cap de pochs días el *Pelayo* se'n entorni y vingui de nou el *Carlos V...*

Aquí de lo que deya'l poeta:

*Tantas ídas y venidas,
tantas vueltas y revueltas,
quiero, amigo, que me digas
son de alguna utilidad?*

Per mi, no; la única cosa que demostran es que la marina de guerra no té gran feyna á fer, ó que al Estat li sobran diners per empleyarlos en gastar carbó inútilment.

Encara que ben mirat, sense aquests viatjets ¿cóm acredirían que's guanyan la nómina nostres *bizarros marinos?*

Nous periódichs rebuts:

El XIX de Marzo.—Número extraordinari dedicat á la anada d'en Pi y Margall á Vilanova y Geltrú. Se publica en aquesta important vila.

La croix des Pyrénées-Orientales.—Periódich que veu la llum pública á Perpinyá (Fransa).

Agrahím la visita y ab gust hi establím el cambi.

Ab el número vinent farà un any que CATALUNYA ARTISTICA surt á la llum pública.

No celebrarém l'aniversari ab la solemnitat que desitjaríam, empró procurarém que sia un número literari y artistich de debó.



XARADA

Jo, Pau Pou d'Ayguapochelara, diputat per Collgirat, faig sabé á tots els vehins d'aquesta localitat, que ab motiu de la victoria obtinguda ultimament queda convidat el poble pera'l diumenge vinent.

Al *hu-dos* de la Esperansa un gran envelat hi haurá ahont podrá aná á ballarhi tothóm... que vulga ballá. Veniuhí tots, que jo pago; podeu venir sense po, que la trampa ja está feta y ja ha passat tot alló.

A n'allí ab pocas paraulas á tots us demostraré las milloras que en ma *primadugas-cuarta* vos faré.

Desde ara ja vos prometo construí una gran *total*, un passeig ab rengles d'arbres, tres fonts d'aygua natural, nombrá un *primera tercera*, lo *hu ferho* aná á bon preu y altras cosas que si no sou cegos, ja las veuréu.

Vull convertir aquest poble en modelo dels més nets y vull que sigan els pobres gracias á mi... (més pobres.)

Al moment que las Corts s'obrin prou que hu sentiréu á di... (que soch á pendrer las ayguas y que'estich molt bé á n'allí.

J. STARAMSA.

Soluciones als del número passat.

XARADA: Pa-ra-u-las.

LOGOGRIFO: R O B E R T
B O T E R
R O B O
T E R
R E
B

Correspondencia literaria.

S'accepta tot ó part de lo que han remés els senyors:

X. Zengotita Bayona, J. Durán Vila, Olaguer Massip, N. G. G., I. Soler y D (sempre que pugui condensar's y si pot ser localisat's), *Francesch de Pons* (remétiho á nom del Director lo del monument), *Trillas* (aquest any no), *J. Ay-má Ayala*, (deixi's véurer), *Joaquim Bigorra, A. Carrasca Gayán.*

No's publicarà per un motiu ó altre lo dels senyors:

Enrich Paz, Pere Font Nielfa, Miquel Tapias, Lo buscador de corrandas, V. Caldés Arús, Pere Vall (llarguissim y massa personal), *Bartomeu Estapá.*

Queda moltíssim pera contestar.

El Secretari de Redacció,

PERE D'ARBUÉS.

Fidel Giró, impresor.—Carrer Valencia, 311, Barcelona.

CATALUNYA ARTISTICA

SETMANARI IL·LUSTRAT de Literatura, Arts y Teatros.

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Si ha bussó á la porta.)

12 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 4 de novela ilustrada. — 8 de folletí dramátich. — Grabats y dibuixos de notables artistas. — Cubertas en paper de seda.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas. — FORA, mitj any 4 pessetas. — EXTRANJER un any 12 franchs. — NÚMERO CORRENT, 15 céntims. — NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims.

FÁBRICA DE SOMBREROS

de totas classes y formas



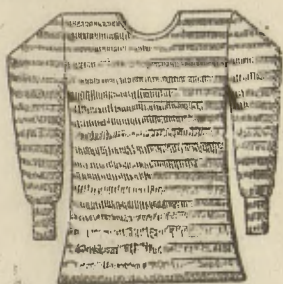
A. GILI

ES DE LAS CASAS QUE VEN AB MES ECONOMIA

HOSPITAL, núm. 16. — BARCELONA

Vendas al engrós y al detall.

PREUS DE FÁBRICA



Casa exclussiva en

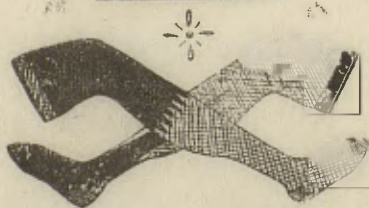
GENEROS DE PUNT

DE

GONZALO COMELLA

CARDENAL CASAÑAS (Avants Riera del Pi). núm. 10.

BARCELONA



Marca registrada.

TANCAT ELS DIAS FESTIUS

Galería Lírich-Dramática Regional

DESPATX Y ARXIU: Raurich, 20 principal

Aquesta nova **Galería** montada luxosament, ofereix als senyors autors dramátichs y músichs compositors de Catalunya, Balears y Valencia, condicions ventatjosíssimas.

Respón del cobro de propietat, conta ab un escullit servey de Corresponsals, percibeix tan sols un 10 per 100 dintre Barcelona y un 15 per 100 per tot Catalunya y regions indicadas, inscriu **gratuitament** en el **Registre de la Propietat Intellectual** las obras dels autors que representa, liquida al cap del mes y defensa 'ls drets d'autor sense retribució devant de **Centres gubernatius, económichs y judiciales**.

Poden els senyors autors demanar la **Circular** que conté las condicions de la nova

GALERÍA LÍRICH-DRAMÁTICA REGIONAL